

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา

THE DEVELOPMENT OF PROGRAMMED INSTRUCTION ON THE STYLE OF PERFORMING THAI DRAMATIC ARTS FOR MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS AT SUTEEWITTAYA SCHOOL

สุพัตรา คชฤทธิ์

โรงเรียนสุธีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

Supattra Kocharit

Sutheewittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Saraburi

*Corresponding author Email : mew16.supattra@gmail.com

(วันที่รับบทความ : มิถุนายน 15, 2565 ; วันแก้ไขบทความ : มิถุนายน 22, 2565 ; วันที่ตอบรับบทความ : มิถุนายน 24, 2565)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 196 คน โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 38 คน โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 6 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.11 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50.53 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 2 เรื่อง ระเบียบรำ ฟ้อน ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.45 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 54.47 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 3 เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 2.89 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 57.89 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 4 เรื่อง การละครไทย ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 8.71 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 58.07 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 5 เรื่อง การแสดงโขน ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.32 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 53.16 ของคะแนนเต็ม และเล่มที่ 6 เรื่อง นาฏศิลป์นานาชาติ ค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.53 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 55.26 ของคะแนนเต็ม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนพบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 17.39 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 57.98 ของคะแนนเต็ม

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการใช้บทเรียนสำเร็จรูปมากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.31

คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.53 ของนักเรียนมีความพึงพอใจมาก และคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 8.16 ของนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลาง

คำสำคัญ : บทเรียนสำเร็จรูป, นาฏศิลป์ไทย

Abstract

The objectives of this research were as follows : 1) to develop a programmed instruction on the style of performing thai dramatic arts in the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province to be effective, 2) to compare the learning achievements before and after learning by using a programmed instruction on the style of performing thai dramatic arts on the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province, 3) to study the students' satisfaction with the programmed instruction on the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province. The population consisted of 196 Mathayom 1 students in the second semester of the academic year 2020 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province. The sample group consisted of 38 Mathayomsuksa 1/5 students in the second semester of the academic year 2020 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province, 1 classroom by using cluster random sampling. The tools used in the research consisted of learning management plan, programmed instruction, achievement test and satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were the arithmetic mean, percentage.

The research findings were as follows :

1. The efficiency of the a programmed instruction on the style of performing thai dramatic arts in the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1, all 6 volumes, consisting of Volume 1 on the style of performing thai dramatic arts, The mean progression was 5.11, the average was 50.53 percent of the full score. Volume 2 on Dance, Dance, Dance, The mean progression was 5.45, the average was 54.47 percent of the full score. Volume 3 on Folk Dance, The mean progression was 2.89, the average was 57.89 percent of the full score. Volume 4 : Thai Drama, The mean progression was 8.71, the average was 58.07 percent of the full score. Volume 5 : Khon Performance, The mean progression was 5.32, the average was 53.16 percent of the full score. Volume 6 : International Dramatic Arts, The mean progression was 5.53, the average was 55.26 percent of the full score.

2. The learning achievement of students studying with the programmed instruction on the style of performing thai dramatic arts in the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1 at Suthewittaya School Phraphutthabat District, Saraburi Province after studying was higher than before, it was found that all student progress was positive. The mean progression was 17.39, the average was 57.98 percent of the full score.

3. The students' satisfaction with the with programmed instruction on the style of performing thai dramatic arts in the subject of So 21103 Dramatic Arts for Mathayomsuksa 1 had the highest satisfaction with using the programmed instruction, with an average score of 51.31 percent. The

average score of 40.53 percent of the students were very satisfied and the average score of 8.16 percent of the students were moderately satisfied.

Keywords : Programmed Instruction, Thai Dramatic Arts

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วย สาระสำคัญ คือ ทศศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ซึ่งสาระสำคัญในนาฏศิลป์มุ่งให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระสร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 51)

นอกจากนี้หลักสูตรดังกล่าวได้ระบุคุณภาพนักเรียนนาฏศิลป์ เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไว้คือ รู้ และเข้าใจ การใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบ การแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ ความรู้เรื่อง องค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ร่วมจัดการแสดงนำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รู้และ เข้าใจประเภท ละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละคร พื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะ ของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้ง สามารถออกแบบและ สร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์ และละครในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 54-55)

จากการเรียนการสอนพบปัญหาการเรียนของนักเรียน เนื่องจากเนื้อหาในการเรียนเรื่องรูปแบบการแสดง นาฏศิลป์เป็นเนื้อหาที่มีข้อมูลมากมายและนักเรียนจะต้องทำความเข้าใจถึงวิวัฒนาการต่าง ๆ อย่างละเอียด ซึ่งต้องใช้ ระยะเวลาในการเรียนการสอนเป็นจำนวนมาก แต่ด้วยระยะเวลาที่ถูกกำหนดให้นักเรียนได้เรียนแต่ละสัปดาห์นั้นเพียง 1 ชั่วโมง จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีระยะเวลาในการเรียนรู้กับครูผู้สอน จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเมื่อทำการทดสอบ ซึ่งพบว่า แต่ละห้องในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะพบนักเรียนที่มีปัญหา ดังเช่นที่กล่าวมาข้างต้นประกอบกับ นักเรียนบางคนมีทักษะความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันบางกลุ่มเรียนรู้ได้รวดเร็วแต่บางกลุ่มต้องใช้ระยะเวลา ในการเรียนรู้และทำซ้ำ ๆ ครูผู้สอนจึงได้จัดทำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาที่ละเอียดและสามารถทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบทเรียน ซึ่งจะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของตนเองได้ทันที บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ยังเป็นการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผลสัมฤทธิ์ในเรื่องรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์

ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปเป็นสื่อการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพราะบทเรียนสำเร็จรูปเปรียบเสมือนครูผู้สอน ให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผล ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์วิธีการตลอดจนอุปกรณ์การสอนที่ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยแบ่ง เนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่ากรอบ โดยลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหา ยากแต่ละกรอบมีคำถาม และคำตอบเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง อาจกล่าวได้ว่าบทเรียน สำเร็จรูป จึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผลด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเหมาะสม ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระไปสู่ผู้เรียนให้ สมบูรณ์ได้เรียนเป็นขั้นตอนช่วยให้เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองในการแสวงหาความรู้และเป็นการสนองความ แตกต่างในด้านความสามารถของบุคคลได้เป็นอย่างดี (ทิศนา ขัมมณี, 2552 : 16)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่า เกิดความภาคภูมิใจรักและหวงแหนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมการแสดงในแต่ละประเภทของตนเองให้คงอยู่อย่างมีคุณค่าตลอดไป โดยแสวงหาเทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพที่จะนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้น วิธีสอนและสื่อการสอนของครูผู้สอน นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว สนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้จึงควรเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความต้องการของผู้เรียน ความพร้อม รวมถึงสภาพแวดล้อม โดยมุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน โดยให้ออกาสผู้เรียนมีบทบาท เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป นอกจากสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีแล้วยังเป็นแรงจูงใจ เป็นการสร้างเสริมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และเป็นบทเรียนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชานาฏศิลป์ นำไปสู่การมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในรายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา จังหวัดสระบุรี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 196 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสุธีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 38 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม โดยการจับสลากห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูปเรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ และความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์

3. เนื้อหา

บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน 6 เล่ม

4. ระยะเวลา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์
2. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 6 เล่ม
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาวิชานาฏศิลป์จากหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ เนื้อหาสาระสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สามารถใช้ในการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป ได้แก่ เรื่อง รูปแบบการแสดง โดยมีเนื้อหาสาระย่อย ดังนี้

เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ประกอบด้วย ระบำ รำ ฟ้อน นาฏศิลป์พื้นเมือง การละครไทย การแสดงโขน และนาฏศิลป์นานาชาติ

กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

1. รู้และเข้าใจรูปแบบการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นบ้าน
2. อธิบายรูปแบบการแสดงประเภทนาฏศิลป์พื้นบ้าน
3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ (ตัวชี้วัดที่ ม.1/3)

1.3 สร้างบทเรียนสำเร็จรูป มีขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ขั้นตอนเตรียมการผู้รายงานได้ดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

2) วางโครงเรื่องที่เขียนเรียบเรียง และลำดับเรื่องราวก่อนและหลังโดยแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนเป็นหน่วยย่อย ๆ ซึ่งเรียกว่ากรอบจากง่ายไปหายากกำหนดเนื้อหาแต่ละกรอบ ตั้งแต่กรอบเริ่มต้นจนถึงกรอบสุดท้ายให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3) สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง รูปแบบการแสดง วิชานาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

1.3.2 ขั้นพัฒนาและปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูป

1) นำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดง ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องและความสมบูรณ์ ความถูกต้องของภาษา ความตรงตามวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของเนื้อหา และความถูกต้องตามรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูป

2) นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขคำที่เขียนผิด ภาษาที่ใช้บางประโยคที่ไม่ชัดเจน ความคิดรวบยอดบางกรอบมีมากกว่า 1

1.4 การประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงรายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยได้นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทดลองรายบุคคล (One to One Testing หรือ 1:1) เป็นการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน กลุ่มเก่ง 1 คน กลุ่มปานกลาง 1 คน และกลุ่มอ่อน 1 คน จากนั้นสอบถามนักเรียน เรื่องความชัดเจนของตัวอักษร ขนาดตัวอักษร ภาษาที่ใช้อ่านแล้วสามารถตอบคำถามได้ จุดที่ผิด เช่น พิมพ์อักษรผิด บางประโยคสื่อความหมายไม่ตรงกับนักเรียน ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 นำบทเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามข้อมูลของขั้นตอนที่ 1 มาทดลองกับนักเรียน โดยนำบทเรียนสำเร็จรูปทดลองกับนักเรียน โรงเรียนสุวิทย์วิทยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน กลุ่มเก่ง 3 คน กลุ่มปานกลาง 3 คน และกลุ่มอ่อน 3 คน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ค่าสถิติ แล้วปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองภาคสนาม (Field Try-out) หลังจากการปรับปรุงบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดง ในขั้นตอนที่ 2 เรียบร้อยแล้วนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 จำนวน 1 ห้องเรียน 38 คน

1.5 จัดทำคู่มือการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดง รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนเรื่อง รูปแบบการแสดง รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด เนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการวัดผลประเมินผล

2.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้อง ระหว่างตัวชี้วัดกับแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสามารถนำไปสอนได้

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการตามมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เรื่อง รูปแบบการแสดง

3.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเอกสาร ตำรา เทคนิคการเขียนข้อสอบ

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้

3.4 นำแบบทดสอบทั้ง 30 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพโดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้

3.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการแสดง รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 38 คน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดง ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เนื้อหาสาระ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดระดับการประเมินค่า 5 ระดับ

การแปลความหมาย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้เทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

4.51–5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51–2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบวัดความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับรายการประเมิน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) นำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้องและแปลผลเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ถ้า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์ และ IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ผลการพิจารณาพบว่า แบบสอบถามความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 ทุกข้อ และปรับปรุงในเรื่องความถูกต้องของการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับจริง นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรวิทยามหาวิทยาลัย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 1 ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปแบบการแสดง นาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ เพื่อทดสอบพื้นฐานความรู้ของนักเรียนก่อนสอน จำนวน 30 ข้อ

2. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทดลองใช้กับนักเรียน

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์

4. นำข้อมูลหรือคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรวิทยามหาวิทยาลัย อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้การทดสอบด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ทั้ง 6 เล่ม มีรายละเอียด ดังนี้ เล่มที่ 1 เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.11 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 50.53 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 2 เรื่อง ระบายสี พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.45 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 54.47 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 3 เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 2.89 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 57.89 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 4 เรื่อง การละครไทย พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 8.71 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 58.07 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 5 เรื่อง การแสดงโขน พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.32 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 53.16 ของคะแนนเต็ม เล่มที่ 6 เรื่อง นาฏศิลป์นานาชาติ พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 5.53 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 55.26 ของคะแนนเต็ม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนทุกคนมีค่าเป็นบวก โดยค่าเฉลี่ยของความก้าวหน้าเป็น 17.39 เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 57.98 ของคะแนนเต็ม

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการใช้บทเรียนสำเร็จรูปมากที่สุด โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.31 ต่อเนื้อหา กิจกรรมการปฏิบัติ ความเข้าใจในบทเรียน การวัดผลประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหา หรือการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.53 ของนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อเนื้อหา กิจกรรมการปฏิบัติ ความเข้าใจในบทเรียน การวัดผลประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหา หรือการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 8.16 ของนักเรียนมีความพึงพอใจปานกลางต่อเนื้อหา กิจกรรมการปฏิบัติ ความเข้าใจในบทเรียน การวัดผลประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหา หรือการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวิทย์วิทยา อำเภอพระพุทธรูป จังหวัดสระบุรี มีประสิทธิภาพ เนื่องจากบทเรียนสำเร็จรูปได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาตรวจสอบคุณภาพและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษาและด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์และยังเป็นสื่อที่สร้างขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ในบทเรียนก็จะมีการเสริมแรง และนักเรียนสามารถวัดและประเมินผลตนเองทันทีหลังจากตอบคำถามแล้ว เมื่อเรียนจบบทเรียนนักเรียนจะได้รับความรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกิดานันท์ มลิทอง (2540 : 118) ได้กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูป ดังนี้ 1. เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล การสอนแบบโปรแกรมจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ตามเวลาและสถานที่ที่ตนเลือก 2. การปฏิบัติตนและผลย้อนกลับ ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างกระฉับกระเฉงในกระบวนการเรียน และได้ผลย้อนกลับในทันทีสำหรับการปฏิบัติแต่ละขั้นตอน 3. ความเชื่อถือได้ การสอนแบบโปรแกรมจะทำให้รูปแบบของการเรียนรู้ที่เชื่อถือได้บทเรียนส่วนมากจะอยู่ในลักษณะของสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีการพิมพ์เป็นจำนวนมากและนักเรียนจะสามารถใช้สิ่งพิมพ์นั้นได้เหมือนกันทั้งหมด

4. ประสิทธิภาพ การวิจัยจำนวนมากที่เปรียบเทียบการสอนบทเรียนโปรแกรมกับการสอนธรรมดาได้ชี้ให้เห็นว่าการสอนโปรแกรมจะให้ประสิทธิภาพสูงกว่าการสอนธรรมดาอยู่เล็กน้อย โดยที่นักเรียนธรรมดาได้คะแนนร้อยละ 50 ของการเรียน แต่นักเรียนบทเรียนโปรแกรมจะได้คะแนนระหว่างร้อยละ 54-60

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ พบว่า ค่าความก้าวหน้าของนักเรียนมีค่าเป็นบวก โดยเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเฉลี่ยร้อยละ 57.98 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุดิกานจน์ สันตะการ (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งมนวิทยาการ อำเภอปราสาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามลำดับขั้นทดลอง ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องรูปแบบนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 89.84/85.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องรูปแบบนาฏศิลป์ไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แผนการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบนาฏศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เท่ากับ 0.7304 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 73.04

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการใช้บทเรียนสำเร็จรูปมากที่สุด โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 51.31 ของนักเรียนมีความพึงพอใจ ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปอาจเกิดจากการสร้างแบบเรียนที่มีความหลากหลาย มีภาพประกอบเนื้อหาบทเรียนออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ซึ่งจะเรียงลำดับจากระดับที่ง่าย ๆ ขึ้นไปหาระดับที่ยากขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ ขณะเรียนในบทเรียนก็จะมีเสริมแรง ซึ่งการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปได้อาศัยพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ หลักจิตวิทยาของธอร์นไดค์ (Thorndike) โดยธีระชัย ปุณณโชติ (2532 : 9) ได้กล่าวสรุปหลักการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ไว้ ดังนี้ 1. สถานการณ์ ที่เป็นปัญหาจะเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมา 2. นักเรียนจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองหลายอย่างเพื่อแก้ปัญหา นั้น ๆ 3. ปฏิบัติการตอบสนองที่ไม่ทำให้เกิดความพอใจจะถูกตัดทิ้งไป หรือลดปฏิบัติการตอบสนองนั้นลง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเพลินพิศ สุวรรณศรี (2553) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้างสรรค์งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบ่อโนนมะคำวิทยาการ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปอยู่ในระดับมากที่สุด การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้างสรรค์งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ช่วยพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และสามารถช่วยให้นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้และเกิดความรู้ที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุริยวิทยา มีค่าความก้าวหน้าเป็นบวก ดังนั้น ครูผู้สอนที่ทำการสอน เรื่อง รูปแบบการแสดง รายวิชา ศ 21103 นาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำไปใช้พัฒนานักเรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียนได้จริง

1.2 การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ครูควรศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียด โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และควรใช้ตัวอย่างในบทเรียนที่ง่าย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น

1.3 การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง ครูควรใช้ภาษา ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพื่อให้เข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

1.4 การให้นักเรียนเรียนศึกษาด้วยตนเอง จากการสังเกตพบว่า นักเรียนมีความพอใจสนุกสนานกับการศึกษาด้วยตนเอง เพราะเป็นบทเรียนสำเร็จรูป มีกิจกรรมให้ปฏิบัติ อีกทั้งมีความเป็นอิสระในการเรียน จึงควรส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง

1.5. ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเก่งที่สามารถทำบทเรียนสำเร็จรูปเสร็จก่อน สามารถทำล่วงหน้าไปก่อนได้ตามความสามารถ นักเรียนที่เรียนช้าควรเพิ่มเวลา หรือให้ศึกษาต่อนอกเวลาเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปต่อไปในรูปแบบบทเรียนโปรแกรมชนิดอื่น ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือโปรแกรมวีดิทัศน์

2.2 ควรเปรียบเทียบวิธีสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีสอนอื่น ๆ เช่น วิธีสอนแบบโครงงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุดิภาณูจน์ สันตะการ. (2552). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง รูปแบบนาฏศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. โรงเรียนทุ่งมนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.
- ทิตินา แคมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรชัย ปุณโชนิต. (2552). **การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- เพลินพิศ สุวรรณศรี. (2553). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้างสรรค์งานศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. โรงเรียนบ้านบ่อโนนมะคำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.